

Bölüm 1

EBE LİDERLİĞİNDE SÜREKLİ BAKIM

Zeliha Burcu YURTSAL¹
Vasviye EROĞLU²

GİRİŞ

Dünya Sağlık Örgütü, anne ve çocuğun yaşam kalitesinin iyileştirilmesini dünya çapında öncelikli sağlık hedeflerinden biri olarak belirlemiştir. Anne ve bebeğin sağlığının mümkün olan en üst seviyede olmasını sağlayacak şekilde doğumların gerçekleşmesi gerektiğini önermektedir ⁽¹⁾. Doğumların günümüzde medikalleşmesi ebelik mesleğini ve tüm dünyadaki ebelik bakım modellerini etkilemiştir. Giderek artan bir şekilde gebelik ve doğum, ebelerin öncülük ettiği normal fizyolojik süreç olmanın dışına çıkmakta ve doğum uzmanlarının tıbbi müdahalesini gerektiren yüksek riskli olay olarak görülmektedir. Bununla birlikte kanıtlar, anne ve yenidoğan sağlığını iyileştirmek ve Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri'ne ulaşmak için ebe liderliğinde bakımın çok önemli olduğunu göstermektedir ⁽²⁾. Dünyada ebeler, doğum hizmetlerinde birincil bakım sağlayan sağlık çalışanları olarak kabul edilmektedir ⁽³⁾. Bakımın ebeler liderliğinde yürütüldüğü yerlerde prenatal dönemden başlayarak postnatal dönemde de bakım hizmetlerinin planlanması, organize edilmesi ve sunulmasına ebeler liderlik etmektedir ⁽⁴⁾. Son on yılda, gebelik, doğum ve doğum sonu dönemde daha pozitif anne ve yenidoğan sağlığı sonuçları için doğumların profesyonel olarak ebeler tarafından gerçekleştirilmesine ayrı bir önem verilmektedir. ⁽⁵⁾

EBE LİDERLİĞİNDE BAKIM MODELİ (ELBM)

Doğum öncesi, doğum ve doğum sonu dönemde kadına verilen bakımın planlanmasından, düzenlenmesinden bir ebe veya ebe grubunun sorumlu olduğu bakım modeli Ebe Liderliğinde Bakım Modeli (ELBM) dir. ELBM'nde ebe lider sağlık bakım uzmanıdır ^(4,6). Bu model ebe ile gebenin ortaklaşa bir güven ilişkisi geliştirdiği bakım olarak tanımlanmaktadır. İhtiyaçlarının değerlendirilmesinden, bakımının planlanmasından, bakımın sürekliliğinin sağlanmasından, uygun şekilde diğer profesyonellere yönlendirmelerde bulunulmasından ve doğum hiz-

² Öğr.Gör., Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Artova Meslek Yüksekokulu, vasviye.eroglu@gop.edu.tr

lerine dahil olarak kadınlara, yenidoğanlara, ailelere ve topluma daha kaliteli ve nitelikli hizmet sunabilecekleri açıkça görülmektedir.

KAYNAKÇA

1. WHO. (2016b). WHO Recommendations on Antenatal Care for A Positive Pregnancy Experience. Geneva: World Health Organization.
2. ICM. (2017). *Midwifery Led Care, the First Choice for All Women*. Toronto : International Confederation of Midwives.
3. Sandall, J., Soltani, H., Gates, S., Shennan, A., & Devane, D. Midwife-Led continuity models versus other models of care for childbearing women. *The Cochrane Library*, 2016; 1-115.
4. Yurtsal, Z. B. (2017). The Importance of Midwifery Led Care in Turkey. R. Efe içinde, *Developments in Health Science* (s. 261-268). Sofia: Kliment Ohridski University Press.
5. Alba R. The Midwifery-Led Care Model: A continuity of care model in the birth path. *Acta Biomed for Health Professions*, 2019; 90(6), 41-52.
6. Cummins, A., Coddington, R., Foxa, D., & Symon, A. Exploring the qualities of midwifery-led continuity of care in Australia (milcca) using the quality maternal and newborn care framework. *Women and Birth* , 2019; <https://doi.org/10.1016/j.wombi.2019.03.013>.
7. Hannahoe, M. Midwifery-led care can lower caesarean section rates according to the robinson ten group classification system. *European Journal of Midwifery*, 2020; DOI: <https://doi.org/10.18332/ejm/119164>.
8. Raipuria, HD., Lovett, B., Lucas, L., Hughes, V. A literature review of midwifery-led care in reducing labor and birth interventions. *Nursing for Women's Health*, 2018; 22 (5), 387-400. <https://doi.org/10.1016/j.nwh.2018.07.002>.
9. Cull, J. Making Women matter: the Australian midwifery group practice model. *MIDIRS Midwifery Digestive*, 2018; 28(2):141-146.
10. Moghasemi, S., Vedadhir, A., Simbar, M. Models for Providing Midwifery Care and its Challenges in the Context of Iran. *Journal of Holistic Nursing and Midwifery*, 2018; 28 (1), 64-74.
11. Shahid, S., Jan, R., Qureshi, R. N., & Rattani, S. A Review related to midwifery led model of care. *Journal of General Practice*, 2014; 2-5.
12. Hodnett, ED., Gates, S., Hofmeyr, GJ., Sakala, C. Continuous Support for women during childbirth. *Cochrane Database Systematic Review*, 2012; 7, CD003766.
13. Bodner-Adler, B., Kimberger, O., Griebbaum, J., Husslein, P., Bodner, K. A ten-year study of midwife-led care at an Austrian tertiary care center: a retrospective analysis with special consideration of perineal trauma. *BMC Pregnancy and Childbirth*, 2017; 17;357.
14. Dencker, A., Smith, V., McCann, C., Begley, C. Midwife-led maternity care in Ireland–a retrospective cohort study. *BMC Pregnancy and Childbirth*, 2017; 17, 101. DOI 10.1186/s12884-017-1285-9
15. Gidaszewski , B., Khajehei, M., Gibbs, E., ChaiChua, S. Comparison of the effect of caseload midwifery program and standard midwifery-led care on primiparous birth outcomes: a retrospective cohort matching study. *Midwifery*, 2019; <https://doi.org/10.1016/j.midw.2018.10.010>
16. Reitsma, A., Simionia, J., Bruntonb, G., Kaufmana, K., Hutton, EK. Maternal outcomes and birth interventions among women who begin labour intending to give birth at home compared to women of low obstetrical risk who intend to give birth in hospital: a systematic review and meta-analyses. *eclinicalmedicine*, 2020; <https://doi.org/10.1016/j.eclinm.2020.100319>.
17. MacLachlan, H., Foster, D., Davey, M., Farrell, T., & Flood, M. The effect of primary midwife-led care on women's experience of childbirth: results from the COSMOS randomised controlled trial. *International Journal of Obstetrics and Gynaecology*, 2015; 465-474.
18. Attanasio, LB., AlaridEscudero, F., Kozhimannil, KB. Midwifeled care and obstetricianled care for lowrisk pregnancies: a cost comparison. *Birth Issues in Perinatal Care*. 2019; <https://doi.org/10.1111/birt.12464>.

19. Wang, Z., Sun, W., & Zhou, H. Midwife-Led care model for reducing caesarean rate: a novel concept for worldwide birth units where standard obstetric care still dominates. *Journal of Medical Hypotheses and Ideas*, 2012; 6 (1), 28-31.
20. Mascarello, K. C.Horta, B. L., Silveira, M. F. Maternal complications and cesarean section without indication: systematic review and meta-analysis. *Revista de Saude Publica*, 2017; 51: 105. doi: 10.11606/S1518-8787.2017051000389.
21. Temizkan, E., Mete, S. Primipar Gebelerin doğum şekli tercihlerini etkileyen etmenlerin belirlenmesi. *Koç Üniversitesi Hemşirelikte Eğitim ve Araştırma Dergisi*, 2020; 17(2),112-9. doi:10.5222/HEAD.2020.43179.
22. Çakaloz, D., Çoban, A. Sezaryen doğumların azaltılmasında ebenin rolü. *Arşiv Kaynak Tarama Dergisi*. 2019; 28(1), 51-59. doi:10.17827/aktd.390168.
23. Hildingsson, I. Swedish couples' attitudes towards birth, childbirth fear and birth preferences and relation to mode of birth – a longitudinal cohort study. *Sex Reprod Healthc*, 2014; 5(2),75-80. DOI: 10.1016/j.srhc.2014.02.002.
24. Matinnia , N., Faisal, I., Herjar, A R., Moeini, B., Jamil Osman, Z. Fears related to pregnancy and childbirth among primigravidae who requested cesarean versus vaginal delivery in Iran. *Maternal and Child Health Journal*, 2015; 19(5):1121-30. DOI: 10.1007/s10995-014-1610-0.
25. TNSA (2018). *Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması 2018 Raporu*. (17.02.2021 tarihinde http://www.hips.hacettepe.edu.tr/tnsa2018/rapor/TNSA2018_ana_Rapor.pdf adresinden ulaşılmıştır).Maternal complications and cesarean section without indication: systematic review and meta-analysisMaternal complications and cesarean section without indication: systematic review and meta-analysisMaternal complications and cesarean section without indication: systematic review and meta-analysisMaternal complications and cesarean section without indication: systematic review and meta-analysisMaternal complications and cesarean section without indication: systematic review and meta-analysis
26. OECD (2017). "Caesarean sections", in *Health at a Glance 2017: OECD Indicators*, *OECD Publishing*. (17.02.2021 tarihinde https://www.oecd-ilibrary.org/caesarean-sections_5jfkz1w9xvj.pdf adresinden ulaşılmıştır).
27. WHO (2015). *World Health Organization statement on caesarean section rates*.(11.03.2021 tarihinde http://apps.who.int/iris/bitstream/10665/161442/1/WHO_RHR_15.02_eng.pdf?ua=1 adresinden ulaşılmıştır).
28. Okumuş, F. Ebeler liderliğinde doğum bakım modeli: Hollanda örneği. *Uluslararası Hakemli Kadın Hastalıkları ve Anne Çocuk Sağlığı Dergisi*, 2016; 7, 120-141. DOI: 10.17367/JA-CSD.2016721958.
29. Bekru, E. T., Cherie, A., & Anjulo, A. A. Job satisfaction and determinant factors among midwives working at health facilities in addis ababa city, Ethiopia. *PLoS One* , 2017; 12 (2): e0172397.
30. Warmelink, J. C., Hoijsink, K., Noppers, M., Wiegers, T. A., Cock, T. P., & Klomp, T., Hutton, E. K. An explorative study of factors contributing to the job satisfaction of primary care midwives. *Midwifery*, 2015; 31(4):282-288. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.midw.2014.12.003>.
31. Ricchi, A., Rossi, F., Borgognoni, P., Bassi, C., Artioli, G. The midwifery-led care model: a continuity of care model in the birth path. *Acta Biomed for Health Professions*, 2019; 90, 6: 41-52. DOI:10.23750/abm.v90i6-S.8621.
32. Kim, B., Kang, S.J. Comparison of professionalism and job satisfaction between Korean midwives in birthing centers and midwives in hospitals. *Korean Journal of Women Health Nursing*, 2020; 26(3):222-230. DOI: <https://doi.org/10.4069/kjwhn.2020.09.08>.
33. J.Evansa, J.Taylor, J.Browne, S.Ferguson, M.Atchan, P.Maher, et al. The future in their hands: graduating student midwives' plans, job satisfaction and the desire to work in midwifery continuity of care. *Women and Birth*, 2018; <https://doi.org/10.1016/j.wombi.2018.11.011>.
34. Turienzo, C. F., Bick, D., Bollard, M., Brigante, L., Briley, A., Coxon, K., et al. POPPIE: Protocol for a randomised controlled pilot trial of continuity of midwifery care for women at increased risk of preterm birth. *Trials*, 2019; 20:271. <https://doi.org/10.1186/s13063-019-3352-1>.

35. Forster, D. A., McLachlan, H. L., Davey, M.-A., & Biro, M. A. Continuity of care by a primary midwife (caseload midwifery) increases women's satisfaction with antenatal, intrapartum and postpartum care: results from the COSMOS randomised controlled trial. *Bio Medical Central Pregnancy and Childbirth*, 2016; 16 (28), 2-13.
36. The Royal Collage of Midwife (2017). *The contribution of continuity of midwifery care to high quality maternity care*. (03.03.2021 tarihinde <https://www.rcm.org.uk/media/2265/continuity-of-care.pdf> adresinden ulaşılmıştır).
37. Jiang XM1, C. Q., LZ, J., XX, H., XW, L., JX, H., HB, Q., et al.. Effect of midwife-led care on birth outcomes of primiparas. *International Journal of Nurse Practice*, 2018; 24(6):e12686. doi: 10.1111/ijn.12686.
38. Mortensen, B., Lieng, M., M Diep, L., Lukasse, M., Atieh, K., & Fosse, E. Improving maternal and neonatal health by a midwife-led continuity model of care – an observational study in one governmental hospital in palestine. *EClinice Medicine*, 2019; 10: 84-91.
39. Anwar, S., Jan, R., Qureshi, R. N., & Rattani, S. Perinatal women's perceptions about midwifery led model of care in secondary care hospitals in Karachi, Pakistan. *Midwifery*, 2014; 30 (3), 79-90.
40. Chapman, S. (2016). Midwife-Led Continuity Models Versus Other Models of Care: Review and Reflections. *Cochrane*, (09.03.2021 tarihinde <http://www.evidentlycochrane.net/midwife-led-care/> adresinden ulaşılmıştır).
41. Bozkurt, Ş. (2013). *Normal Doğumda ve Sezeryan Doğumda Anne Memnuniyetinin Değerlendirilmesi*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Yüksek Lisans Tezi.
42. Srivastava, A., Avan, B.I., Rajbangshi, P., Bhattacharyya, S. Determinants of women's satisfaction with maternal health care: a review of literature from developing countries. *BMC Pregnancy and Childbirth*, 2015; 15: 97. DOI 10.1186/s12884-015-0525-0.
43. Mortensen, B., M Diep, L., Lukasse, M. Lieng, M., Dwekat, I., Elias, D., Fosse, E. Women's Satisfaction with midwife-led continuity of care: an observational study in palestine. *BMJ Open*. 2019; DOI:10.1136/ bmjopen-2019-030324.
44. Bartuseviciene, E., Kacerauskiene, J., Bartusevicius, A., Paulionyte, M., Nadisauskiene, R. J., Kliucinskas, M., et al. Comparison of Midwife-Led and Obstetrician-Led Care in Lithuania: A Retrospective Cohort Study. *Midwifery*, 2018; 65: 67-71.
45. Taşkın, L. (2016). *Doğum ve Kadın Sağlığı Hemşireliği*. Ankara: Akademisyen Tıp Kitabevi.
46. Hua, J., Zhu, L., Du, L., Wu, Z., Wo, D., Du, W. Effects of Midwife-led maternity services on postpartum wellbeing and clinical outcomes in primiparous women under China's One-child policy. *BMC Pregnancy and Childbirth*, 2018; 18, 329.
47. WHO. (2016). *WHO Recommendation on Midwife-Led Continuity of Care During Pregnancy*. Geneva: World Health Organization.
48. Mortensen, B., Lukasse, M., Diep, L. M., Lieng, M., Abu-Awad, A., Suleiman, M., et al. Can a midwife-led continuity model improve maternal services in a lowresource setting? a non-randomised cluster intervention study in palestine. *BMJ Open*, 2018; 8:e019568. DOI:10.1136/ bmjopen-2017-019568 .
49. Haines, H., Baker, J., & Marshall, D. Continuity of midwifery care for rural women through caseload group practice: delivering for almost 20 years. *Australian Journal of Rural Health*, 2015; 23(6):339–345.
50. Friedman, H., Liang, M., & Banks, J. Measuring the cost-effectiveness of midwife-led versus physicianled intrapartum teams in developing countries. *Womens Health*, 2015; 11:553–64.
51. Coxon, K., Fernandez Turienzo, C., Kweekel, L., Goodarzi, B., Brigante, L., Simon, A., Morlans Lanau, M. The impact of the coronavirus (covid-19) pandemic on maternity care in Europe. *Midwifery*, 2020; 88: 102779. DOI: 10.1016/j.midw.2020.102779.

52. Renfrew, M J., Cheyne, H., Craig, J., Dufi, E., Dykes, F., Hunter, B., Lavender, T., Page, L., Davie, M R., Spiby, H., Downe, S. Sustaining quality midwifery care in a pandemic and beyond. *Midwifery*, 2020; 88: 102759. DOI: 10.1016/j.midw.2020.102759.
53. Vivilaki, V.G., Asimaki, E. Respectful Midwifery Care During The Covid-19 Pandemic. *European Journal of Midwifery*, 2020; 4 (9). DOI: DOI:<https://doi.org/10.18332/ejm/120245>.